SEJARAH TINGKATAN 1 · BAB 01

Mengenali Sejarah

Subjektif berstruktur & esei

10 soalan berstruktur · 5 esei · 100 markah latihan

Nama: _____

Kelas: _____ Tarikh: _____

Markah semakan kendiri: _____ / 100

Cuba dahulu. Semak kemudian.

Jawab semua soalan dengan kata-kata sendiri. Soalan bertanda Mudah disediakan untuk membina keyakinan sebelum mencuba Sederhana dan Cabaran. Gunakan kertas tambahan jika perlu.

Subjektif: bahagian (a) 2 markah dan bahagian (b) 4 markah. Esei: 8 markah setiap satu. Agihan ini untuk latihan, bukan format peperiksaan rasmi KPM.

Cara membina jawapan

Nyatakan: beri fakta yang diminta. Jelaskan atau huraikan: beri fakta serta penerangan yang berkaitan. Bandingkan: nyatakan persamaan atau perbezaan mengikut aspek yang diminta.

F = fakta atau isi. H = huraian yang menyokong fakta bernombor sama. Jangan beri dua markah untuk idea yang diulang. Gunakan contoh jawapan sebagai panduan, bukan untuk dihafal bulat-bulat.

Rujukan: buku teks KPM/DBP Sejarah Tingkatan 1, 2016, hlm. 2–23; DSKP KSSM KPM 2016. Untuk murid Tingkatan 1 sesi 2026.

Soalan dan panduan jawapan asli. Bukan soalan rasmi, skema rasmi atau ramalan peperiksaan. Semakan guru bebas belum dibuat.

Bahagian A · Subjektif berstruktur

Jawab kedua-dua bahagian bagi setiap soalan.

B1S01 · Istilah sejarah mempunyai asal usul dalam beberapa bahasa.

B1S01 · Mudah · Buku teks hlm. 4–4 · SP 1.1.1

(a) Nyatakan maksud perkataan syajaratun dan historia. [2 markah]

(b) Jelaskan dua tugas sejarawan dalam menghasilkan pengetahuan sejarah. [4 markah]

B1S02 · Herodotus dan Ibn Khaldun memberikan penekanan yang berlainan dalam pengertian sejarah.

B1S02 · Mudah · Buku teks hlm. 5–5 · SP 1.1.2

(a) Namakan karya terkenal Herodotus dan karya terkenal Ibn Khaldun. [2 markah]

(b) Jelaskan pengertian sejarah menurut kedua-dua tokoh tersebut. [4 markah]

Bahagian A · Subjektif berstruktur

Jawab kedua-dua bahagian bagi setiap soalan.

B1S03 · Contoh situasi: Aiden menyusun rekod keluarga yang bertarikh 2020, 1998, 2013 dan 2005. Tahun ini ialah contoh latihan, bukan peristiwa sejarah negara.

B1S03 · Mudah · Buku teks hlm. 6–7 · SP 1.1.3

(a) Satu dekad dan satu abad masing-masing bersamaan berapa tahun? [2 markah]

(b) Susun keempat-empat tahun tersebut mengikut kronologi dari paling awal hingga paling akhir. [4 markah]

B1S04 · Dalam pengelasan buku teks, diari asal dan ensiklopedia mewakili dua jenis sumber yang berlainan.

B1S04 · Mudah · Buku teks hlm. 8–9 · SP 1.1.4

(a) Kelaskan diari asal dan ensiklopedia sebagai sumber primer atau sumber sekunder. [2 markah]

(b) Bandingkan sumber primer dan sumber sekunder dari segi keadaan bahan dan kegunaannya dalam penyelidikan. Berikan empat pernyataan. [4 markah]

Bahagian A · Subjektif berstruktur

Jawab kedua-dua bahagian bagi setiap soalan.

B1S05 · Contoh situasi: seorang murid menjalankan kajian sejarah institusi menggunakan kaedah bertulis.

B1S05 · Sederhana · Buku teks hlm. 10–11 · SP 1.1.5

(a) Nyatakan dua contoh bahan yang sesuai dikaji melalui kaedah bertulis. [2 markah]

(b) Jelaskan dua langkah yang perlu dilakukan selepas sumber bertulis dikenal pasti. [4 markah]

B1S06 · Contoh situasi: seorang murid menemu bual orang sumber yang menyaksikan sendiri suatu peristiwa.

B1S06 · Sederhana · Buku teks hlm. 12–12 · SP 1.1.5

(a) Nyatakan dua perkara yang perlu ditentukan pada tahap persediaan kaedah lisan. [2 markah]

(b) Jelaskan dua tindakan semasa memproses rakaman temu bual supaya dapatan dapat dikaji dengan teliti. [4 markah]

Bahagian A · Subjektif berstruktur

Jawab kedua-dua bahagian bagi setiap soalan.

B1S07 · Ahli arkeologi menjalankan kerja di tapak penemuan dan di makmal.

B1S07 · Sederhana · Buku teks hlm. 13–15 · SP 1.1.5

(a) Nyatakan dua contoh tinggalan yang boleh ditemukan melalui ekskavasi. [2 markah]

(b) Jelaskan kegunaan grid di tapak ekskavasi dan pengkatalogan di makmal. [4 markah]

B1S08 · Dua sejarawan boleh menghasilkan tafsiran yang berbeza tentang peristiwa yang sama.

B1S08 · Sederhana · Buku teks hlm. 16–16 · SP 1.1.6

(a) Apakah maksud tafsiran dalam sejarah? Nyatakan dua unsur dalam pengertiannya. [2 markah]

(b) Jelaskan dua sebab perbezaan tafsiran sejarah boleh berlaku. [4 markah]

Bahagian A · Subjektif berstruktur

Jawab kedua-dua bahagian bagi setiap soalan.

B1S09 · Contoh situasi: Aiden mempunyai sebuah diari asal dan sebuah buku kajian yang diterbitkan kemudian tentang peristiwa yang sama. Kedua-duanya memberikan penjelasan yang tidak sepenuhnya sama.

B1S09 · Cabaran · Buku teks hlm. 8–16 · SP 1.1.4, 1.1.6

(a) Kelaskan kedua-dua bahan tersebut mengikut jenis sumber sejarah. [2 markah]

(b) Jelaskan dua tindakan penyelidikan yang wajar sebelum Aiden membuat tafsiran sendiri. [4 markah]

B1S10 · Contoh situasi: kelab sejarah ingin membantu murid menghargai tinggalan sejarah di kawasan mereka.

B1S10 · Cabaran · Buku teks hlm. 13–19 · SP 1.1.7, K1.1.10

(a) Nyatakan dua kepentingan mempelajari sejarah. [2 markah]

(b) Cadangkan dua tindakan kelab untuk memelihara warisan sejarah. Jelaskan manfaat setiap tindakan. [4 markah]

Bahagian B · Esei

B1E01 · Huraikan pengertian sejarah menurut Herodotus, E.H. Carr, Ibn Khaldun dan Muhd Yusof Ibrahim. Bagi setiap tokoh, berikan satu isi utama dan satu perincian.

B1E01 · Mudah · Buku teks hlm. 5–5 · SP 1.1.2

8 markah · Gunakan isi dan huraian yang berkaitan.

Rangka bantuan

1. Perenggan 1: Herodotus dan E.H. Carr.
2. Perenggan 2: Ibn Khaldun dan Muhd Yusof Ibrahim.
3. Pastikan setiap tokoh dipadankan dengan pandangannya sendiri.

Bahagian B · Esei

B1E02 · Jelaskan empat kepentingan mempelajari sejarah. Sertakan satu huraian bagi setiap kepentingan.

B1E02 · Mudah · Buku teks hlm. 18–19 · SP 1.1.7, K1.1.11

8 markah · Gunakan isi dan huraian yang berkaitan.

Rangka bantuan

1. Pilih empat kepentingan yang berbeza.
2. Tulis satu fakta, kemudian terangkan manfaatnya.
3. Gunakan contoh yang berkaitan dengan isi, bukan slogan umum.

Bahagian B · Esei

B1E03 · Huraikan empat langkah awal kaedah bertulis: mengenal pasti sumber, mendapatkan dan mengesahkan sumber, mengumpulkan serta menyimpan sumber, dan menggunakan peralatan yang sesuai. Jelaskan pelaksanaan atau tujuan setiap langkah.

B1E03 · Sederhana · Buku teks hlm. 10–10 · SP 1.1.5

8 markah · Gunakan isi dan huraian yang berkaitan.

Rangka bantuan

1. Ikut urutan empat langkah yang diberi.
2. Huraikan tindakan khusus bagi setiap langkah.
3. Bezakan mencari sumber, memperoleh sumber dan menyimpan sumber.

Bahagian B · Esei

B1E04 · Huraikan empat peringkat kerja di makmal arkeologi, daripada pemunggahan dan pengisihan hingga penganalisisan. Jelaskan tujuan atau pelaksanaan setiap peringkat.

B1E04 · Sederhana · Buku teks hlm. 14–15 · SP 1.1.5

8 markah · Gunakan isi dan huraian yang berkaitan.

Rangka bantuan

1. Susun empat peringkat: pengisihan, pembersihan, pengkatalogan, penganalisisan.
2. Bagi setiap peringkat, berikan tindakan khusus.
3. Jawapan perlu mengenai kerja makmal, bukan langkah ekskavasi di tapak.

Bahagian B · Esei

B1E05 · Mengapakah dua sejarawan boleh menghasilkan tafsiran berbeza tentang peristiwa yang sama? Jelaskan empat faktor dengan huraian yang berkaitan.

B1E05 · Cabaran · Buku teks hlm. 16–16 · SP 1.1.6

8 markah · Gunakan isi dan huraian yang berkaitan.

Rangka bantuan

1. Kenal pasti empat faktor dalam bab ini.
2. Huraikan bagaimana setiap faktor boleh mengubah penekanan kajian.
3. Perbezaan tafsiran tetap perlu dinilai melalui bukti yang berkaitan.

Panduan jawapan & semakan kendiri

Bandingkan jawapan anda dengan isi penting. Setiap kriteria membawa 1 markah. H hanya diberi jika F yang berkaitan dipenuhi. Jumlah bagi setiap bahagian tidak boleh melebihi markah soalan.

Ungkapan setara dan jawapan lain yang tepat dalam skop KPM boleh diterima jika menepati soalan. Senarai ini menunjukkan satu laluan jawapan. Dapatkan pertimbangan guru untuk isi alternatif yang munasabah.

Bahagian A · Subjektif

B1S01 · Istilah sejarah mempunyai asal usul dalam beberapa bahasa.

B1S01 · Mudah · Buku teks hlm. 4–4 · SP 1.1.1

(a) Nyatakan maksud perkataan syajaratun dan historia. [2 markah]

Panduan: Padankan setiap perkataan dengan maksudnya.

Contoh jawapan: Syajaratun bermaksud pokok, manakala historia bermaksud penyelidikan.

F1 Syajaratun bermaksud pokok. [1 markah]

F2 Historia bermaksud penyelidikan. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang sah berdasarkan sukatan KPM. Jangan beri markah dua kali bagi isi yang sama. Ini panduan semakan kendiri; pertimbangan guru mengatasi contoh ini.

(b) Jelaskan dua tugas sejarawan dalam menghasilkan pengetahuan sejarah. [4 markah]

Panduan: Nyatakan tugas, kemudian terangkan perkara yang dilakukan.

Contoh jawapan: Sejarawan menyelidiki peristiwa masa lalu dengan meneliti rekod dan bukti yang berkaitan. Mereka juga menyampaikan dapatan kajian melalui penulisan seperti buku, monograf atau makalah.

F1 Sejarawan menyelidiki peristiwa masa lalu. [1 markah]

H1 Huraian F1: meneliti rekod atau bukti tentang peristiwa tersebut. [1 markah]

F2 Sejarawan menyampaikan dapatan penyelidikan. [1 markah]

H2 Huraian F2: menghasilkan penulisan seperti buku, monograf atau makalah. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang sah berdasarkan sukatan KPM. Jangan beri markah dua kali bagi isi yang sama. Ini panduan semakan kendiri; pertimbangan guru mengatasi contoh ini.

B1S02 · Herodotus dan Ibn Khaldun memberikan penekanan yang berlainan dalam pengertian sejarah.

B1S02 · Mudah · Buku teks hlm. 5–5 · SP 1.1.2

(a) Namakan karya terkenal Herodotus dan karya terkenal Ibn Khaldun. [2 markah]

Panduan: Berikan satu judul bagi setiap tokoh.

Contoh jawapan: Karya Herodotus ialah Histories atau Sejarah Perang Parsi. Karya Ibn Khaldun ialah Muqaddimah.

F1 Herodotus: Histories / Sejarah Perang Parsi / The Persian War. [1 markah]

F2 Ibn Khaldun: Muqaddimah. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang sah berdasarkan sukatan KPM. Jangan beri markah dua kali bagi isi yang sama. Ini panduan semakan kendiri; pertimbangan guru mengatasi contoh ini.

(b) Jelaskan pengertian sejarah menurut kedua-dua tokoh tersebut. [4 markah]

Panduan: Berikan fokus utama dan satu perincian bagi setiap tokoh.

Contoh jawapan: Bagi Herodotus, sejarah menceritakan tindakan manusia yang penting dan mengagumkan serta sebab sesuatu peristiwa berlaku. Bagi Ibn Khaldun, sejarah membincangkan masyarakat manusia dan peradaban dunia, termasuk perubahan sifat masyarakat itu.

F1 Herodotus menumpukan penceritaan tindakan manusia yang penting dan mengagumkan. [1 markah]

H1 Huraian F1: beliau turut menerangkan sebab sesuatu peristiwa berlaku. [1 markah]

F2 Ibn Khaldun menumpukan masyarakat manusia dan peradaban dunia. [1 markah]

H2 Huraian F2: beliau membincangkan perubahan sifat masyarakat tersebut. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang sah berdasarkan sukatan KPM. Jangan beri markah dua kali bagi isi yang sama. Ini panduan semakan kendiri; pertimbangan guru mengatasi contoh ini.

B1S03 · Contoh situasi: Aiden menyusun rekod keluarga yang bertarikh 2020, 1998, 2013 dan 2005. Tahun ini ialah contoh latihan, bukan peristiwa sejarah negara.

B1S03 · Mudah · Buku teks hlm. 6–7 · SP 1.1.3

(a) Satu dekad dan satu abad masing-masing bersamaan berapa tahun? [2 markah]

Panduan: Bezakan kumpulan sepuluh tahun dengan seratus tahun.

Contoh jawapan: Satu dekad bersamaan 10 tahun dan satu abad bersamaan 100 tahun.

F1 Satu dekad bersamaan 10 tahun. [1 markah]

F2 Satu abad bersamaan 100 tahun. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang sah berdasarkan sukatan KPM. Jangan beri markah dua kali bagi isi yang sama. Ini panduan semakan kendiri; pertimbangan guru mengatasi contoh ini.

(b) Susun keempat-empat tahun tersebut mengikut kronologi dari paling awal hingga paling akhir. [4 markah]

Panduan: Isi empat kedudukan mengikut urutan masa.

Contoh jawapan: Urutan kronologi ialah 1998, 2005, 2013, kemudian 2020.

F1 Kedudukan pertama: 1998. [1 markah]

F2 Kedudukan kedua: 2005. [1 markah]

F3 Kedudukan ketiga: 2013. [1 markah]

F4 Kedudukan keempat: 2020. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang sah berdasarkan sukatan KPM. Jangan beri markah dua kali bagi isi yang sama. Ini panduan semakan kendiri; pertimbangan guru mengatasi contoh ini.

B1S04 · Dalam pengelasan buku teks, diari asal dan ensiklopedia mewakili dua jenis sumber yang berlainan.

B1S04 · Mudah · Buku teks hlm. 8–9 · SP 1.1.4

(a) Kelaskan diari asal dan ensiklopedia sebagai sumber primer atau sumber sekunder. [2 markah]

Panduan: Berikan jenis sumber bagi setiap bahan.

Contoh jawapan: Diari asal ialah sumber primer. Ensiklopedia ialah sumber sekunder.

F1 Diari asal ialah sumber primer. [1 markah]

F2 Ensiklopedia ialah sumber sekunder. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang sah berdasarkan sukatan KPM. Jangan beri markah dua kali bagi isi yang sama. Ini panduan semakan kendiri; pertimbangan guru mengatasi contoh ini.

(b) Bandingkan sumber primer dan sumber sekunder dari segi keadaan bahan dan kegunaannya dalam penyelidikan. Berikan empat pernyataan. [4 markah]

Panduan: Satu pernyataan bagi setiap jenis sumber dalam setiap aspek.

Contoh jawapan: Sumber primer bersifat asli dan belum diolah atau ditafsir, manakala sumber sekunder telah diolah serta diterbitkan. Sumber primer membekalkan maklumat dan bukti tentang peristiwa lalu. Sumber sekunder membantu penyelidik membandingkan dapatan dengan kajian yang telah diterbitkan.

F1 Keadaan sumber primer: bersifat asli / belum diolah atau ditafsir. [1 markah]

F2 Keadaan sumber sekunder: telah diolah dan diterbitkan. [1 markah]

F3 Kegunaan sumber primer: mencari maklumat dan bukti tentang peristiwa lalu. [1 markah]

F4 Kegunaan sumber sekunder: membandingkan dapatan dengan penyelidikan yang telah diterbitkan. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang sah berdasarkan sukatan KPM. Jangan beri markah dua kali bagi isi yang sama. Ini panduan semakan kendiri; pertimbangan guru mengatasi contoh ini.

B1S05 · Contoh situasi: seorang murid menjalankan kajian sejarah institusi menggunakan kaedah bertulis.

B1S05 · Sederhana · Buku teks hlm. 10–11 · SP 1.1.5

(a) Nyatakan dua contoh bahan yang sesuai dikaji melalui kaedah bertulis. [2 markah]

Panduan: Pilih bahan yang mengandungi tulisan atau catatan.

Contoh jawapan: Dua bahan yang sesuai ialah catatan harian dan fail kerajaan.

F1 Satu jawapan yang tepat daripada: catatan harian/diari, fail kerajaan, catatan pengembaraan, batu bersurat atau manuskrip. [1 markah]

F2 Satu lagi jawapan berbeza daripada senarai F1. Jangan beri markah kedua untuk idea yang sama. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang sah berdasarkan sukatan KPM. Jangan beri markah dua kali bagi isi yang sama. Ini panduan semakan kendiri; pertimbangan guru mengatasi contoh ini.

(b) Jelaskan dua langkah yang perlu dilakukan selepas sumber bertulis dikenal pasti. [4 markah]

Panduan: Pilih dua langkah dan jelaskan cara atau tujuannya.

Contoh jawapan: Penyelidik mendapatkan dan mengesahkan sumber dengan merujuk arkib, muzium atau perpustakaan. Seterusnya, sumber dikumpulkan dan disimpan dengan catatan yang teratur supaya dapat dirujuk semula.

F1 Mendapatkan dan mengesahkan sumber bertulis. [1 markah]

H1 Huraian F1: merujuk tempat simpanan seperti arkib, muzium atau perpustakaan untuk memperoleh sumber tersebut. [1 markah]

F2 Mengumpulkan dan menyimpan sumber yang diperoleh. [1 markah]

H2 Huraian F2: mencatat serta menyusun sumber supaya mudah dirujuk semula. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang sah berdasarkan sukatan KPM. Jangan beri markah dua kali bagi isi yang sama. Ini panduan semakan kendiri; pertimbangan guru mengatasi contoh ini.

B1S06 · Contoh situasi: seorang murid menemu bual orang sumber yang menyaksikan sendiri suatu peristiwa.

B1S06 · Sederhana · Buku teks hlm. 12–12 · SP 1.1.5

(a) Nyatakan dua perkara yang perlu ditentukan pada tahap persediaan kaedah lisan. [2 markah]

Panduan: Fikirkan siapa yang ditemu bual dan perkara yang ingin diketahui.

Contoh jawapan: Murid perlu menentukan orang sumber dan skop perkara yang akan ditemu bual.

F1 Satu jawapan yang tepat daripada: tokoh/orang sumber, skop/perkara temu bual atau soalan berpendekatan sejarah. [1 markah]

F2 Satu lagi jawapan berbeza daripada senarai F1. Jangan beri markah kedua untuk idea yang sama. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang sah berdasarkan sukatan KPM. Jangan beri markah dua kali bagi isi yang sama. Ini panduan semakan kendiri; pertimbangan guru mengatasi contoh ini.

(b) Jelaskan dua tindakan semasa memproses rakaman temu bual supaya dapatan dapat dikaji dengan teliti. [4 markah]

Panduan: Satu tindakan membantu membaca maklumat; satu lagi membantu menyemak fakta.

Contoh jawapan: Murid menyalin atau menyunting rakaman supaya kandungannya dapat diteliti semula secara teratur. Fakta temu bual juga dinilai dengan sumber bertulis melalui perbandingan keterangan orang sumber dengan maklumat dalam bahan tersebut.

F1 Menyalin atau menyunting rakaman temu bual. [1 markah]

H1 Huraian F1: kandungan rakaman disusun dalam bentuk yang dapat diteliti semula. [1 markah]

F2 Menilai fakta temu bual dengan sumber bertulis. [1 markah]

H2 Huraian F2: membandingkan keterangan orang sumber dengan maklumat daripada bahan bertulis. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang sah berdasarkan sukatan KPM. Jangan beri markah dua kali bagi isi yang sama. Ini panduan semakan kendiri; pertimbangan guru mengatasi contoh ini.

B1S07 · Ahli arkeologi menjalankan kerja di tapak penemuan dan di makmal.

B1S07 · Sederhana · Buku teks hlm. 13–15 · SP 1.1.5

(a) Nyatakan dua contoh tinggalan yang boleh ditemukan melalui ekskavasi. [2 markah]

Panduan: Pilih tinggalan fizikal yang dinyatakan dalam bab ini.

Contoh jawapan: Dua contoh tinggalan ialah fosil dan tembikar.

F1 Satu jawapan yang tepat daripada: fosil, tembikar, bahan logam atau binaan daripada batu. [1 markah]

F2 Satu lagi jawapan berbeza daripada senarai F1. Jangan beri markah kedua untuk idea yang sama. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang sah berdasarkan sukatan KPM. Jangan beri markah dua kali bagi isi yang sama. Ini panduan semakan kendiri; pertimbangan guru mengatasi contoh ini.

(b) Jelaskan kegunaan grid di tapak ekskavasi dan pengkatalogan di makmal. [4 markah]

Panduan: Hubungkan setiap langkah dengan maklumat yang direkodkan.

Contoh jawapan: Grid membahagikan tapak kepada petak bernombor rujukan supaya lokasi hasil penemuan dapat direkodkan dengan tepat. Di makmal, pengkatalogan memberikan nombor pengenalan kepada setiap artifak supaya artifak dapat dikenal pasti dalam rekod kajian.

F1 Grid membahagikan tapak kepada petak bernombor rujukan. [1 markah]

H1 Huraian F1: membantu merekod lokasi hasil penemuan dengan tepat. [1 markah]

F2 Pengkatalogan memberikan nombor pengenalan kepada setiap artifak. [1 markah]

H2 Huraian F2: nombor itu membolehkan artifak dikenal pasti dalam rekod kajian. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang sah berdasarkan sukatan KPM. Jangan beri markah dua kali bagi isi yang sama. Ini panduan semakan kendiri; pertimbangan guru mengatasi contoh ini.

B1S08 · Dua sejarawan boleh menghasilkan tafsiran yang berbeza tentang peristiwa yang sama.

B1S08 · Sederhana · Buku teks hlm. 16–16 · SP 1.1.6

(a) Apakah maksud tafsiran dalam sejarah? Nyatakan dua unsur dalam pengertiannya. [2 markah]

Panduan: Apakah yang dilakukan terhadap fakta, dan apakah asasnya?

Contoh jawapan: Tafsiran ialah penerangan atau ulasan terhadap fakta sejarah berdasarkan sumber yang berkaitan.

F1 Menerangkan atau mengulas sesuatu fakta sejarah. [1 markah]

F2 Penerangan itu berasaskan sumber yang berkaitan. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang sah berdasarkan sukatan KPM. Jangan beri markah dua kali bagi isi yang sama. Ini panduan semakan kendiri; pertimbangan guru mengatasi contoh ini.

(b) Jelaskan dua sebab perbezaan tafsiran sejarah boleh berlaku. [4 markah]

Panduan: Pilih dua sebab dan terangkan bagaimana setiap sebab mempengaruhi kajian.

Contoh jawapan: Pemilihan sumber yang pelbagai boleh menghasilkan tafsiran berlainan kerana setiap penyelidik meneliti bahan dan maklumat yang tidak semestinya sama. Tujuan penulisan yang berbeza pula menyebabkan sejarawan menonjolkan aspek peristiwa yang berlainan.

F1 Pemilihan sumber yang pelbagai. [1 markah]

H1 Huraian F1: sejarawan menggunakan bahan berlainan yang memberikan maklumat atau sudut penelitian berlainan. [1 markah]

F2 Tujuan penulisan yang berbeza. [1 markah]

H2 Huraian F2: tujuan berlainan menyebabkan aspek peristiwa yang ditonjolkan juga berbeza. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang sah berdasarkan sukatan KPM. Jangan beri markah dua kali bagi isi yang sama. Ini panduan semakan kendiri; pertimbangan guru mengatasi contoh ini.

B1S09 · Contoh situasi: Aiden mempunyai sebuah diari asal dan sebuah buku kajian yang diterbitkan kemudian tentang peristiwa yang sama. Kedua-duanya memberikan penjelasan yang tidak sepenuhnya sama.

B1S09 · Cabaran · Buku teks hlm. 8–16 · SP 1.1.4, 1.1.6

(a) Kelaskan kedua-dua bahan tersebut mengikut jenis sumber sejarah. [2 markah]

Panduan: Masa penerbitan bukan satu-satunya alasan; teliti sifat kedua-dua bahan.

Contoh jawapan: Diari asal ialah sumber primer, manakala buku kajian yang telah diolah dan diterbitkan ialah sumber sekunder.

F1 Diari asal ialah sumber primer. [1 markah]

F2 Buku kajian yang telah diolah dan diterbitkan ialah sumber sekunder. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang sah berdasarkan sukatan KPM. Jangan beri markah dua kali bagi isi yang sama. Ini panduan semakan kendiri; pertimbangan guru mengatasi contoh ini.

(b) Jelaskan dua tindakan penyelidikan yang wajar sebelum Aiden membuat tafsiran sendiri. [4 markah]

Panduan: Cadangkan tindakan berasaskan bukti, bukan memilih sumber semata-mata kerana disukai.

Contoh jawapan: Cadangan jawapan: Aiden perlu menganalisis kedua-dua sumber dengan membandingkan persamaan dan perbezaan faktanya. Dia juga perlu mendapatkan sumber berkaitan yang lain supaya bukti tambahan dapat menyokong tafsiran yang lebih objektif.

F1 Menganalisis maklumat daripada kedua-dua sumber. [1 markah]

H1 Huraian F1: membandingkan persamaan dan perbezaan fakta yang disampaikan. [1 markah]

F2 Mendapatkan sumber berkaitan yang lain. [1 markah]

H2 Huraian F2: menggunakan bukti tambahan bagi menyokong penjelasan yang lebih objektif. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang sah berdasarkan sukatan KPM. Jangan beri markah dua kali bagi isi yang sama. Ini panduan semakan kendiri; pertimbangan guru mengatasi contoh ini.

B1S10 · Contoh situasi: kelab sejarah ingin membantu murid menghargai tinggalan sejarah di kawasan mereka.

B1S10 · Cabaran · Buku teks hlm. 13–19 · SP 1.1.7, K1.1.10

(a) Nyatakan dua kepentingan mempelajari sejarah. [2 markah]

Panduan: Pilih dua manfaat yang berlainan dalam bab ini.

Contoh jawapan: Sejarah membantu kita mengenali asal usul dan mengambil iktibar daripada peristiwa lalu.

F1 Satu jawapan yang tepat daripada: mengenali asal usul, mengambil iktibar, memupuk patriotisme, mengukuhkan perpaduan, membangunkan negara dan bangsa atau mengaplikasikan Kemahiran Pemikiran Sejarah. [1 markah]

F2 Satu lagi jawapan berbeza daripada senarai F1. Jangan beri markah kedua untuk idea yang sama. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang sah berdasarkan sukatan KPM. Jangan beri markah dua kali bagi isi yang sama. Ini panduan semakan kendiri; pertimbangan guru mengatasi contoh ini.

(b) Cadangkan dua tindakan kelab untuk memelihara warisan sejarah. Jelaskan manfaat setiap tindakan. [4 markah]

Panduan: Nyatakan tindakan yang boleh dilakukan murid dan manfaatnya kepada warisan.

Contoh jawapan: Cadangan jawapan: kelab boleh mengadakan pameran tentang kepentingan tapak warisan supaya murid sedar akan nilainya. Semasa lawatan, ahli kelab perlu mengelakkan perbuatan merosakkan atau mengambil tinggalan supaya warisan kekal untuk kajian dan generasi seterusnya.

F1 Mengadakan penerangan atau pameran tentang kepentingan tapak warisan. [1 markah]

H1 Huraian F1: membina kesedaran supaya murid menghargai dan melindungi tinggalan tersebut. [1 markah]

F2 Mengamalkan lawatan berhemah dengan tidak merosakkan atau mengambil tinggalan. [1 markah]

H2 Huraian F2: membantu mengekalkan warisan untuk kajian dan generasi seterusnya. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang sah berdasarkan sukatan KPM. Jangan beri markah dua kali bagi isi yang sama. Ini panduan semakan kendiri; pertimbangan guru mengatasi contoh ini.

Bahagian B · Panduan esei

B1E01 · Huraikan pengertian sejarah menurut Herodotus, E.H. Carr, Ibn Khaldun dan Muhd Yusof Ibrahim. Bagi setiap tokoh, berikan satu isi utama dan satu perincian.

B1E01 · Mudah · Buku teks hlm. 5–5 · SP 1.1.2

Contoh jawapan

Herodotus melihat sejarah sebagai penceritaan tentang tindakan manusia yang penting dan mengagumkan. Penelitiannya juga melibatkan sebab sesuatu peristiwa berlaku, bukan hanya tindakan itu sendiri. E.H. Carr pula menekankan hubungan yang berterusan antara sejarawan dengan fakta yang dikajinya. Hubungan ini menjadikan pemahaman masa kini sentiasa berhubung dengan peristiwa masa lampau.

Ibn Khaldun menumpukan sejarah kepada masyarakat manusia dan peradaban dunia. Dalam pengertian ini, perubahan sifat masyarakat turut menjadi perkara yang dibincangkan oleh sejarawan. Muhd Yusof Ibrahim pula merujuk sejarah kepada masa lalu itu sendiri. Beliau juga memasukkan catatan atau rekod tentang peristiwa yang telah berlaku sebagai sebahagian daripada pengertian sejarah. Keempat-empat pandangan membantu murid memahami keluasan bidang kajian sejarah.

Isi penting · maksimum 8 markah

F1 Herodotus: sejarah menceritakan tindakan manusia yang penting dan mengagumkan. [1 markah]

H1 Huraian F1: turut meneliti sebab berlakunya peristiwa. [1 markah]

F2 E.H. Carr: sejarah melibatkan interaksi berterusan antara sejarawan dengan fakta. [1 markah]

H2 Huraian F2: menghubungkan pemahaman masa kini dengan peristiwa masa lampau. [1 markah]

F3 Ibn Khaldun: sejarah berkaitan masyarakat manusia dan peradaban dunia. [1 markah]

H3 Huraian F3: meliputi perubahan sifat masyarakat tersebut. [1 markah]

F4 Muhd Yusof Ibrahim: sejarah merujuk masa lalu. [1 markah]

H4 Huraian F4: turut merujuk catatan atau rekod peristiwa yang berlaku pada masa lalu. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang sah berdasarkan sukatan KPM. Jangan beri markah dua kali bagi isi yang sama. Ini panduan semakan kendiri; pertimbangan guru mengatasi contoh ini.

B1E02 · Jelaskan empat kepentingan mempelajari sejarah. Sertakan satu huraian bagi setiap kepentingan.

B1E02 · Mudah · Buku teks hlm. 18–19 · SP 1.1.7, K1.1.11

Contoh jawapan

Mempelajari sejarah membantu kita mengenali asal usul keluarga dan negara. Dengan pengetahuan ini, kita lebih memahami adat istiadat, tradisi serta budaya yang diwarisi. Sejarah juga membolehkan kita mengambil iktibar daripada peristiwa lalu. Pengajaran tersebut menjadi panduan supaya kesilapan yang sama tidak diulangi ketika membuat keputusan pada masa kini.

Selain itu, sejarah dapat memupuk patriotisme. Apabila kita menghargai warisan negara dan memahami nilainya, rasa cinta akan negara dapat disemai dalam diri. Sejarah turut mengukuhkan perpaduan masyarakat. Pengetahuan tentang pengalaman masyarakat pada masa lalu membantu generasi kini meneruskan hubungan yang harmoni antara kaum. Oleh itu, pembelajaran sejarah mempunyai kegunaan dalam kehidupan, bukan sekadar mengingat nama tokoh atau tarikh sesuatu peristiwa.

Isi penting · maksimum 8 markah

F1 Mengenali asal usul. [1 markah]

H1 Huraian F1: memahami asal usul keluarga atau negara serta adat dan budaya. [1 markah]

F2 Mengambil iktibar. [1 markah]

H2 Huraian F2: mengelakkan kesilapan masa lalu daripada berulang. [1 markah]

F3 Memupuk patriotisme. [1 markah]

H3 Huraian F3: menghargai warisan negara sehingga menimbulkan rasa cinta akan negara. [1 markah]

F4 Mengukuhkan perpaduan. [1 markah]

H4 Huraian F4: membantu meneruskan hubungan harmoni antara kaum. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang sah berdasarkan sukatan KPM. Jangan beri markah dua kali bagi isi yang sama. Ini panduan semakan kendiri; pertimbangan guru mengatasi contoh ini.

B1E03 · Huraikan empat langkah awal kaedah bertulis: mengenal pasti sumber, mendapatkan dan mengesahkan sumber, mengumpulkan serta menyimpan sumber, dan menggunakan peralatan yang sesuai. Jelaskan pelaksanaan atau tujuan setiap langkah.

B1E03 · Sederhana · Buku teks hlm. 10–10 · SP 1.1.5

Contoh jawapan

Langkah pertama ialah mengenal pasti sumber yang berkaitan dengan peristiwa, tokoh atau institusi yang hendak dikaji. Penyelidik menentukan bahan dan lokasi sumber yang sesuai supaya pencariannya menepati fokus kajian. Seterusnya, sumber bertulis diperoleh dan disahkan. Penyelidik boleh mengunjungi arkib, muzium atau perpustakaan serta mendapatkan bantuan pakar apabila sumber memerlukan penelitian khusus.

Langkah ketiga ialah mengumpulkan dan menyimpan sumber yang telah diperoleh. Maklumat sumber perlu dicatat dan bahan disusun supaya penyelidik mudah membuat rujukan semula semasa menulis. Langkah keempat ialah menggunakan peralatan yang sesuai. Sebagai contoh, komputer membantu penyelidik menganalisis data, menyunting penulisan dan menyusun bibliografi. Pelaksanaan langkah-langkah ini menyediakan bahan yang teratur sebelum analisis sejarah dikembangkan.

Isi penting · maksimum 8 markah

F1 Mengenal pasti sumber yang berkaitan dengan peristiwa, tokoh atau institusi. [1 markah]

H1 Huraian F1: menentukan bahan dan lokasi yang sesuai dengan fokus kajian. [1 markah]

F2 Mendapatkan dan mengesahkan sumber bertulis. [1 markah]

H2 Huraian F2: mengunjungi arkib, muzium atau perpustakaan, dengan bantuan pakar jika diperlukan. [1 markah]

F3 Mengumpulkan dan menyimpan sumber yang diperoleh. [1 markah]

H3 Huraian F3: mencatat serta menyusun bahan supaya mudah dirujuk semula. [1 markah]

F4 Menggunakan peralatan yang sesuai. [1 markah]

H4 Huraian F4: menggunakan komputer untuk menganalisis data, menyunting penulisan atau menyusun bibliografi. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang sah berdasarkan sukatan KPM. Jangan beri markah dua kali bagi isi yang sama. Ini panduan semakan kendiri; pertimbangan guru mengatasi contoh ini.

B1E04 · Huraikan empat peringkat kerja di makmal arkeologi, daripada pemunggahan dan pengisihan hingga penganalisisan. Jelaskan tujuan atau pelaksanaan setiap peringkat.

B1E04 · Sederhana · Buku teks hlm. 14–15 · SP 1.1.5

Contoh jawapan

Kerja di makmal arkeologi bermula dengan pemunggahan dan pengisihan bahan yang dibawa dari tapak penemuan. Pengisihan boleh dibuat mengikut jenis artifak atau lapisan tanah tempat artifak itu ditemukan. Selepas itu, bahan menjalani pembersihan. Artifak dibersihkan sebelum kajian dilakukan terhadapnya, jadi pembersihan merupakan peringkat persediaan untuk penelitian bahan.

Peringkat seterusnya ialah pengkatalogan. Setiap artifak diberikan nombor pengenalan supaya bahan tersebut mempunyai pengenalan yang jelas dalam rekod kajian. Akhir sekali, ahli arkeologi menjalankan penganalisisan terhadap artifak. Penelitian ini bertujuan mendapatkan maklumat tentang artifak yang ditemukan. Keempat-empat peringkat merupakan kerja yang saling berkaitan di makmal dan melengkapkan usaha mendapatkan bukti sejarah melalui aktiviti ekskavasi di tapak penemuan.

Isi penting · maksimum 8 markah

F1 Pemunggahan dan pengisihan bahan penemuan. [1 markah]

H1 Huraian F1: mengasingkan bahan mengikut jenis artifak atau lapisan tanah tempat ditemukan. [1 markah]

F2 Pembersihan bahan penemuan. [1 markah]

H2 Huraian F2: membersihkan artifak sebelum bahan tersebut dikaji. [1 markah]

F3 Pengkatalogan artifak. [1 markah]

H3 Huraian F3: memberikan nombor pengenalan bagi setiap artifak. [1 markah]

F4 Penganalisisan artifak. [1 markah]

H4 Huraian F4: meneliti artifak untuk memperoleh maklumat tentangnya. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang sah berdasarkan sukatan KPM. Jangan beri markah dua kali bagi isi yang sama. Ini panduan semakan kendiri; pertimbangan guru mengatasi contoh ini.

B1E05 · Mengapakah dua sejarawan boleh menghasilkan tafsiran berbeza tentang peristiwa yang sama? Jelaskan empat faktor dengan huraian yang berkaitan.

B1E05 · Cabaran · Buku teks hlm. 16–16 · SP 1.1.6

Contoh jawapan

Perbezaan tafsiran boleh berpunca daripada pemilihan sumber yang pelbagai. Sejarawan yang menggunakan bahan berlainan mungkin memperoleh maklumat atau sudut penelitian yang berbeza tentang peristiwa yang sama. Perbezaan pandangan juga mempengaruhi tafsiran. Ketika menilai sesuatu peristiwa, seseorang sejarawan mungkin memberikan penekanan yang berlainan daripada sejarawan lain.

Selain itu, ideologi yang berbeza boleh mempengaruhi tafsiran sejarah. Pegangan pemikiran seseorang sejarawan boleh mempengaruhi cara beliau menerangkan peristiwa yang dikaji. Tujuan penulisan turut menjadi faktor. Kajian yang mempunyai matlamat berlainan mungkin menonjolkan aspek yang tidak sama walaupun peristiwanya sama. Namun begitu, perbezaan tersebut tidak membolehkan fakta direka sesuka hati. Tafsiran tetap perlu bersandarkan sumber yang berkaitan dan berusaha menghasilkan penerangan yang objektif.

Isi penting · maksimum 8 markah

F1 Pemilihan sumber yang pelbagai. [1 markah]

H1 Huraian F1: bahan berlainan boleh memberikan maklumat atau sudut penelitian yang berlainan. [1 markah]

F2 Perbezaan pandangan. [1 markah]

H2 Huraian F2: sejarawan boleh memberikan penekanan yang berlainan ketika menilai peristiwa yang sama. [1 markah]

F3 Perbezaan ideologi. [1 markah]

H3 Huraian F3: pegangan pemikiran yang berbeza boleh mempengaruhi cara peristiwa diterangkan. [1 markah]

F4 Perbezaan tujuan penulisan. [1 markah]

H4 Huraian F4: matlamat kajian yang berlainan boleh menentukan aspek peristiwa yang ditonjolkan. [1 markah]

Terima ungkapan setara dan jawapan lain yang sah berdasarkan sukatan KPM. Jangan beri markah dua kali bagi isi yang sama. Ini panduan semakan kendiri; pertimbangan guru mengatasi contoh ini.

Sumber

Sejarah Tingkatan 1, KSSM, KPM/DBP, cetakan pertama 2016, ISBN 978-983-49-1119-5. Standard: DSKP KSSM Sejarah Tingkatan 1, KPM 2016. Halaman dalam rujukan soalan ialah nombor halaman bercetak buku teks.

Buku teks KPM · DSKP KPM

© 2026 LauPeh, setakat hak yang boleh dilindungi. Bahan asal untuk pembelajaran percuma.